

■ Dywidendy, wypłaty z zysku oraz zaliczki na dywidendy i wypłaty z zysku – rozliczenia podatkowe i ewidencja księgowa

Zyski powstałe w spółkach są – w formie dywidend lub wypłat z zysku – wypłacane wspólnikom tych spółek. Na poczet dywidend lub wypłat z zysku wypłacane są również niekiedy zaliczki. W niniejszym raporcie omawiamy skutki podatkowe dokonywania takich wypłat przez polskie spółki wraz z ich ewidencją księgową.

1. Prawa wspólników do dywidend, wypłat z zysku oraz zaliczek na dywidendy i wypłaty z zysku

Wspólnicy spółek z o.o., którym przysługiwały udziały w dniu powzięcia uchwały o podziale zysku, są uprawnieni do dywidendy za dany rok obrotowy (art. 193 § 1 Kodeksu spółek handlowych; dalej ksh). Analogiczne uprawnienie przysługuje także akcjonariuszom:

- prostych spółek akcyjnych (zob. art. 300¹⁶ ksh),
- spółek akcyjnych (zob. art. 348 § 2 ksh),
- spółek komandytowo-akcyjnych (art. 126 § 1 pkt 2 w zw. z art. 348 § 2 ksh).

Przepisy Kodeksu spółek handlowego przewidują również uprawnienie do wypłaty wspólnikom i akcjonariuszom zaliczek na poczet dywidendy (zob. art. 194, art. 300¹⁷ oraz art. 349 ksh).

Pozostałym wspólnikom spółek prawa handlowego przysługuje prawo do otrzymania wypłaty zysku. Uprawnienie to w przypadku wspólników spółek jawnych wynika z art. 52 § 1 ksh, który to przepis stosuje się odpowiednio w przypadku:

- wspólników spółek partnerskich (zob. art. 89 ksh),
- wspólników spółek komandytowych (zob. art. 103 § 1 ksh) oraz
- komplementariuszy spółek komandytowo-akcyjnych (zob. art. 126 § 1 pkt 1 ksh).

Przyjmuje się (z przepisów ksh nie wynika to bowiem wprost), że w takich przypadkach możliwe jest również wypłacanie wspólnikom zaliczek na poczet zysku.

Prawo do otrzymania wypłaty zysków przysługuje również wspólnikom spółek cywilnych (zob. art. 868 § 2 Kodeksu cywilnego). Dopuszcza się również (także bowiem z przepisów Kodeksu cywilnego nie wynika to wprost) wypłacanie wspólnikom spółek cywilnych zaliczek na poczet zysku. Zasady opodatkowania dywidend, wypłat z zysku, zaliczek na poczet dywidend oraz zaliczek na poczet zysku są podobne. Dlatego też dla przejrzystości w dalszej części tekstu – o ile nie będzie wskazane inaczej – będą one łącznie nazywane dywidendami.